

2023-07-04 AG-403H

Plungės savivaldybės viešosios bibliotekos struktūrinis teritorinis padalinys
Kulių miestelio biblioteka

Plungės savivaldybės Merui,

Dėl Kulių miestelio bibliotekos išlikimo atskira įstaiga

RAŠTAS

2023-06-30

Gerbiamas Plungės savivaldybės, Mere,

Norėčiau pasidalinti mintimis ir įžvalgomis, kilusiomis po jūsų vizito birželio mėn. į Kilius ir Kulių miestelio biblioteką.

Be kitų klausimų buvo iškeltas ir Kulių miestelio bibliotekos sujungimo su Kulių gimnazija klausimas.

Iškilo įvairių klausimų ir minčių ne tik bibliotekos darbuotojai, bet ir kitiems Kulių seniūnijos gyventojams. Kam to reikia, kieno interesai tenkinami, kokios materialios ir kitokios naudos duotų abiejų įstaigų sujungimas? Deja, aš atsakyti į žmonių iškeltus klausimus negalėjau. Kilo mintis apie bibliotekas kaip nemylimas podukras, kurios turėtų tenkintis tuo, kas atlieka. Bet gal klystu, tuo labai džiaugčiausi.

Miestelio biblioteka į Kulių kultūros centro patalpas įsikėlė prieš 18 metų. Ir tai buvo puikus savivaldybės darbuotojų sprendimas. Biblioteka įsikūrė gražioje, šiltose patalpose, tinkamose tokiai įstaigai. Nesvarbu, kad buvo nudažytos tik sienos ir lubos, bei nupirkti šviestuvai. Langai buvo prakiurę, grindys – parketas- ne tik nutrintas, bet ir padengtas storu, nenuplaunamu purvo sluoksniu. Bet norai, entuziazmas ir darbai nebuvo beprasmingi. Seniūnijos, bibliotekos darbuotojos ir kuliškių dėka grindys buvo nušlifuotos ir nulakuotos, perlakuojamos iki šiol kas 1,5 metų. Savivaldybei tai nekainavo nė cento. Toliau buvo sunkiau. Buvo 4 kartus kreiptasi į savivaldybės vadovus: merus, administracijos direktorius. Ir tik penktą kartą apvainikavo pergalė. Jums tapus meru buvo sudėti ne tik bibliotekos, bet ir viso antro aukšto kabinetų langai. Ko benorėti, tik dirbti ir džiaugtis. Kitos problemėlės buvo sprendžiamos pamažu. Iš pradžių teko sėdėti už stalo, primenančio seną geldą iš rusių liaudies pasakos. Bet įsigijome ne tik stalą, bet ir kitus reikalingus reikmenis: didelį veidrodį, žaliuzes, pasistatėme vaizdo kamerą, kitą inventorių. Ir dabar net kopijavimo popieriaus neprašome.

Už lango beržai, vandens telkinys. Gražu. Suremontavus pagrindines Kulių miestelio gatves kelias į biblioteką- lyg raudonu kilimu dengtas.

Biblioteka atlieka savo darbą: rengiami renginiai ir parodos, 3 metus, esant poreikiui, buvo organizuojami anglų kalbos kursai, žmonės buvo mokomi dirbti kompiuteriu, konsultuojami įvairiais jiems iškilusiais klausimais, teikiamos elektroninės paslaugos: bankininkystės, registracijos į valstybės įstaigas, spausdinimo, kopijavimo. Biblioteka - įstaiga, reaguojanti į visuomenės

gyvenimo įvykius. Prasidėjus pajamų mokesčio deklaracijoms į biblioteką ateidavo virš 100 žmonių. Ir dabar jie ateina. Ir visada gauna pagalbą. Vyresnio amžiaus žmonėms kyla problemų registruojantis pas gydytojus. Net ūkio gyvuliai dabar registruojami internetu. Žodžiu nė vienu atveju lankytojas neišėjo iš bibliotekos neaptarnautas. Bibliotekoje lankėsi tokie žmonės kaip rašytoja Giedrė Bružienė, Kostas Kaukas, Vytautas Girdzijauskas, Dalia Teišerskytė, Gina Viliūnė, Jolita Herlyn, aktoriai Simona Šakinytė, Aleksandras Pšimanskis, Klaipėdos universiteto dėstytojai. Kartu su bendruomene biblioteka rašė ir įgyvendino projektus. Nesunku, juk visi kartu.

Biblioteka 2012 metais tapo Lietuvos miestelių ir kaimo padalinių inovatyviausia biblioteka, 2016 gavo apdovanojimą kaip netradicinė biblioteka.

Vyriausybė remia skaitymo skatinimą. 2008 metai – skaitymo metai. 2021 metais priimtas nutarimas skatinti skaitymą įvairiomis priemonėmis. Ir iš tikrųjų, vis daugiau žmonių TV iškeičia į knygas. Žmonės, anksčiau knygų neskaite, ateina į biblioteką. Ir nesvarbu skaito jie Nyčę ar detektyvą. Kiekvienas turi savo prioritetus. Kartais moteris paskaito 15 meilės romanų, o paskui paprašo: gal ko rimtesnio?

Ir staiga kaip perkūnas iš giedro dangaus. Savivaldybės vadovo pareiškimas jungti bibliotekas. Prieš 2 metus klausimas jau buvo iškilęs, bet nutarta biblioteką palikti Kulių kultūros centre ir klausimo daugiau nebekelti. Bet ilgai džiaugtis neteko. Vėl išaugo noras biblioteką sujungti su gimnazijos mokykla. Kam ir kodėl, kaip minėta, neaišku. Finansine prasme nauda niekinė. Juk biblioteka įsikūrusi kultūros centro pastate, nereikia papildomo šildymo, periodikai skiriamų lėšų suma iš savivaldybės dar sumažėjo, knygomis aprūpina kultūros ministerija. Sutaupyta būtų 0,5 etato pinigų. Ar tai nepakeliama našta savivaldybei? Susidomėjome kaip gyvena kitų rajonų bibliotekos, nes iš mero išgirdau, kad bibliotekos Plungėje išvengė etatų mažinimo ir gyvena per daug gerai. Ir štai rezultatai. Bibliotekos buvo parinktos atsitiktine tvarka, pirmenybę taikant kaimynams. Ir matome, kad Plungės miesteliai ir kaimai tikrai „neperkrauti“ bibliotekomis. Vienam Plungės VB padaliniui tenka apie 1270 gyventojų, kai bendras vidurkis nesiekia 900 gyventojų. Tad vienas filialas Plungės rajone aptarnauja pakankamai nemažą gyventojų skaičių.

(Statistiniai duomenys pateikti remiantis M. Mažvydo bibliotekoje pateiktais skaičiais ir internete pateiktais rajonų gyventojų skaičiais be rajono centro gyventojų)

Rajonas	Padalinių skaičius	Vienam padaliniui atitenkantis rajono gyv. skč. (be miesto)
Plungės raj.	15	1270
Rokiškio raj.	37	476
Radviliškio raj.	25	871
Šalčininkų raj.	25	926
Tauragės raj.	23	715
Akmenės raj.	11	1667
Skuodo raj.	14	872
Telšių raj.	27	783
Šilalės raj.	23	797
Kretingos raj.	19	1240
Šilutės raj.	21	1294

Suaugę vartotojai tikrai nenori eiti į mokyklos patalpoje esančią biblioteką kartu su mokiniais. Jie nori jaustis psichologiškai patogiai, nejauti diskomforto. Juk biblioteka – atsigavimo, pabendravimo vieta. Perkėlus biblioteką į gimnazijos patalpas biblioteka jau niekada nebebus tokia traukos vieta, didelė skaitytojų dalis tiesiog nenori eiti į mokyklą.

Atvykus komisijai iš švietimo ir kultūros skyriaus, Kulių seniūnijos darbuotojai buvo nustebinti, kad į biblioteką teks eiti pro gimnazijos užkaborius ar stadioną. Čia tas pats kaip eitum į savivaldybės pastatą pro atsargines duris.

Vietoj bendruomeniškumo skatinimo siūloma atskirtis. Ir vietoj bendrų pastangų kuo geriau dirbti skatinama konfrontacija tarp žmonių ir valdžios, o taip pat ir tarp pačių Kulių seniūnijos gyventojų. Mūsų tikslas būti ne skirtingose barikadų pusėse.

Susitikimo metu jūs taip pat pasakėte, kad tegul klausimą sprendžia Kulių žmonės. Atsižvelgusi į jūsų pasakymą nutariau pateikti anketas kuliškiams, kuriose jie galėjo pareikšti nuomonę ir dėl miestelio bibliotekos darbo kokybės ir dėl bibliotekos perkėlimo į gimnazijos patalpas ir sujungimo su gimnazijos biblioteka. Buvo paskelbta informacija apie galimybę pildyti anketas. Jos tikrai nebuvo brukamos respondentams, kad būtų pateikta tik vienapusiška informacija. Žmonės patys norėjo išreikšti savo nuomonę.

Apibendrinsiu trumpai miestelio bibliotekos vartotojų anketose pateiktą informaciją apie susidariusią situaciją.

ANKETŲ ANALIZĖ TRUMPAI

Buvo užpildytos 87 anketos. Ruošėmės pateikti 50 anketų, bet žmonės ėjo į biblioteką ir norėjo pareikšti savo nuomonę. Iš 87 respondentų tik 4 neturėjo savo nuomonės. Vienas nesuprato klausimo, o visi kiti 82 respondentai nesutinka, kad miestelio biblioteka persikeltų į mokyklos patalpas. Įvairūs buvo komentarai. Pagrindinius pateikiu:

- Mokykla mokytojams ir mokiniams, jos erdvė turi būti saugoma.
- Miestelio biblioteka yra labai geroje vietoje, centre, itin patogiu, visos įstaigos vienoje vietoje. Juk esame visi užimti.
- Dabartinėje vietoje esanti biblioteka turi savo statusą, orumą, autonomiją.
- Vyresnio amžiaus žmonėms nepatogu ir lipimas į mokyklos kalnelį.
- Keistųsi darbo grafikas ne į gera suaugusiems lankytojams.
- Pastate Kultūros centre vietos užteks visiems.
- Į biblioteką mokykloje tikrai neisime.
- Biblioteka netektų savarankiškumo, individualybės.
- Patogu apsilankyti pietų pertraukos metu Kulių miestelyje esančioje bibliotekoje.
- Įprasta vieta, teikianti žmonėms stabilumo jausmą.
- Dabartinė vieta – atgaiva sielai. Nėra nereikalingo šurmulio, kas būtų mokyklos patalpose esančioje bibliotekoje.
- Dabartinė biblioteka labai graži, turi savo aurą.
- Dabartinė biblioteka orientuota į galutinį vartotoją, o mokyklos ir viešosios bibliotekos vartotojų poreikiai – skirtingi.

- Čia labai tinkama erdvė.
- Į mokyklą eiti būtų diskomfortas.
- Be šansų prieiga prie interneto.
- Tikrai sumažėtų lankytojų skaičius.
- Miestelio biblioteka yra unikaliaje vietoje. Ji negali prarasti savo statuso.
- Būtų nedrąsu lankytis.
- Dabartinė vieta atitinka poreikius.
- Bibliotekos veikla ir įtaka gal ir sunkiai pamatuojama, bet jos nelikus žala gali būti didelė.
- Kiekvieno miestelio garbės ir sąžinės reikalas turėti atskirą miestelio biblioteką.
- Dar labiau padidės atskirtis tarp žmonių.
- Gyvenkime draugiškai.
- Perkėlimas į mokyklos biblioteką- paslėptas miestelio bibliotekos sunaikinimas.
- Šviesos šaltinis, kuriuo žmonės gali naudotis tiek, kiek jiems reikia.

Daugiau informacijos galima rasti pateiktose anketose. Labai tikimės, kad mūsų pačių išrinkta valdžia atsižvelgs į Kulių bendruomenės narių pageidavimus ir priims teisingą, didžiosios dalies kuliškių poreikius atitinkantį nutarimą, tenkinantį ne kažkieno asmeninį interesą ar įgeidį, nes vietos pastate tikrai visiems pakanka.

Lauksime atsakymo. El. p.: laimat11@gmail.com

Merui ir savivaldybei linkime geros kloties, gerų darbų, teisingų nutarimų. O taip pat ir gražios vasaros.

Kulių seniūnijos žmonių, bibliotekos vartotojų vardu ir asmeniškai linki
Laima Tamašauskienė, Kulių miestelio bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė.

